

“Şuşa mədəniyyətinin inciləri” layihəsi davam edir

Xəbər verdiyimiz kimi Mədəniyyət Nazirliyi “Şuşa ili” çərçivəsində “Şuşa mədəniyyətinin inciləri” layihəsini həyata keçirir. Layihə qədim şəhərimizin mədəni mirasına həsr olunan müxtəlif təqdimatlarla davam edir. Layihənin “Qarabağ xalçaçılıq məktəbi – Şuşa” bölməsi üzrə növbəti təqdimat Şuşa xalça qrupuna həsr olunub.

Arxeoloji tapıntılar və tarixi yazılı abidələr göstərir ki, Azərbaycan ərazisində eramızdan əvvəl II minillikdə insanlar xalça və xalça məmulatı toxuyaraq öz zərifliyi, gözəlliyi ilə seçilən müxtəlif nümunələrlə dünyanı valeh ediblər.

Azərbaycan xalçaları arasında Qarabağ xalçaları xüsusi yer tutur. Bu xalçalar öz mükəmməl toxunuşu, iri ölçüləri, rəngarəng çalarları ilə diqqəti cəlb edib. Rəng palitrası isə Qarabağın təbii coğrafi şəraiti, gözəl mənzərələri, bağları, meşələri və yaşıl çəmənlərindən gələn şux (qırmızı, sarı), par-

laq və kontrast rənglərdən ibarətdir.

Qarabağ tipinə “Şuşa”, “Qarabağ” və “Cəbrayıl” xalça qrupları aiddir. Şuşa qrupuna aid “Malibəyli”, “Ləmpə”, “Bağçada güllər”, “Bulud”, “Saxsıda güllər” və “Nəlbəki gül” xalçaları hündür xovu, əlvan, şux koloriti, çox nazik, incə toxunuşu ilə seçilir.

Bir qayda olaraq, bu ərazilərdə xanlara məxsus böyük sarayların və iri malikanələrin bəzədilməsi üçün böyük ölçülü xalılar toxunub. Buna nümunə olaraq, üç-beş hissədən ibarət dəst xalı-gəbələri misal çəkmək olar. Bu dəstlərin toxunmasında, əsasən, “Ləmpə”, “Qoca”, “Balıq”, “Buynuz”, “Açma-yumma”, “Bulud” kimi geniş yayılmış çeşnilərdən istifadə edilib.

“Bulud”, “Bağçada güllər” və “Saxsıda güllər” adlı məşhur Şuşa xalçalarının toxunmasına Azərbaycan–Rusiya

arasında mədəni-iqtisadi əlaqələrin yaranmasından sonra başlanılıb. XIX əsrin ikinci yarısından etibarən Rusiyadan Azərbaycana müxtəlif çeşidli mallar gətirilirdi. Şuşa sənətkarları həmin məmulatların üzərindəki təsvirləri xalçalara köçürürdülər.

Əfsuslar olsun ki, erməni vandalları Şuşanı işğal edəndən sonra Xalça Muzeyinin Şuşa filialının xalçalarını oğurlayıb aparmış və öz adlarına çıxarmağa cəhd göstərmişlər.

M.MÜKƏRRƏMOĞLU,
“Xalq qəzeti”